

Simona Bohatá

Život se nám směje a říká:
„Seš nahananej, kámo!“
A často má recht.

Zbabělí hrdinové

Host

*Těm, co se brodí kalužemi
špatných rozhodnutí.*

Kniha byla vydána za finančního příspěví
Ministerstva kultury ČR
a Nadace Český literární fond

MINISTERSTVO
KULTURY

N A D A C E

© Simona Bohatá, 2023

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2023

(elektronické vydání)

ISBN 978-80-275-1833-3 (PDF)

ISBN 978-80-275-1834-0 (ePUB)

ISBN 978-80-275-1835-7 (MobiPocket)

Slunce v úplňku

► Michal

„...co mám dělat. Prostě tady na vás počkám. Ne, nenecháme to na jindy,“ vytípl telefon dřív, než stačil Stejskal mektat, že neví, jak dlouho bude stát v zácpě. Ať to objede, ať to tam nechá a jde pěšky nebo ať si stopne vrtulník. Debil jeden. Michal zuřil. Platí mu dost na to, aby přišel jednou včas. Kurva. Ještě že nedomluvil na dnešek i ty kupce. Chlap je už celej nedočkavej, protože na něho tlačí jeho stará. Nová stará, aby bylo jasno. Tohle Michal zná moc dobře, sám si to zažil. Rozvod, nová ženská, nověj barák, nový děti. Nový starosti k těm starejm. Ale co, vymlouvat mu to nebude. Jemu taky nikdo neradil.

Do domu se mu nechtělo. Bylo to tam pořád stejné, mohl by chodit poslepu. Dlaždice na třetím schodu se viklá, jedna, druhá, třetí štangle zábradlí, čtvrtá chybí. Vyjít schody, tři kroky vlevo a nahmátnout kliku kuchyňských dveří. Jde ztěžka a krytka na klíčové dírcce nejde otočit. Dveře nevržou, ale prozradí ho průvan z chodby.

„Zavři, ať netáhne,“ houkla na ně vždycky matka, i když k nim byla zády. Jindra se držel pokaždé za ním, jako

kdyby mu to pomohlo. Kdyby mu aspoň on pomohl. Přestaň se mi tlačit na záda, už s tím nic nenaděláme, brácho.

Michal otevřel oči a barák tam stál, jako by se mu vysmíval. Nemáš kuráž si mě nechat? Nemám chuť si tě nechat, seš jen závaží, jen blbej, zkurvenej barák.

Vyšel ven z domu. Do hajzlu s pevnou vůlí, řekl si, vyzul krabičku a vyklepl cigaretu. Rozhlédl se po zahradě. Na pražské poměry je velká, navíc rohová parcela, to se taky počítá. Ty keře vzadu. Měli tam s Jindrou tunely, kterými se dostali až k plotu, a tam si udělali doupě. Vlastně ani neví, co tam dělali, jen si tam zalezli a pozorovali skrz plot cvrkot na ulici, brady položené na cihlové podezdívce. To je bavilo nejvíc a Jindra říkal, že jsou neviditelný. Michalovi se to líbilo, ale pro Jindru to byla vážná věc.

„Chci nebejt vidět. Dívat se na ostatní, ale nebejt přítom.“

„A proč? Abys je moh nakopnout?“ smál se Michal, ale Jindra vrtěl hlavou.

„Proč bych je kopal? Jen bych se díval a nikdo by nekopal mě,“ řekl tenkrát.

Michal vstal a prošel zahradou ke kůlně. Rezavé listí se mu lepilo na boty, vzduch byl mokrá a střechy činžáků pod kopcem se leskly mrholením.

„Neni to dobrej nápad, pane Kámen, prodávat barák na podzim, na jaře všechno kvete, lidi jsou víc natěšený a jaro hodně věcí schová... navíc ten výhled na město na jaře...“ přemlouval ho Stejskal. Michal věděl, že má pravdu, a bylo mu to fuk. Stálo ho dost námahy z máti vyrazit plnou moc. Ještě že to nečetla. Těch cest do starobince, těch ksichtů, který se na něho pohoršeně šklebily. Víte

hovno, vracel jim v duchu jejich němé odsouzení. Víte úplný hovno.

Chtěli vidět zahanbení a slyšet *ahoj, maminko, ty ale vypadáš dneska nádherně a to víš, že bysme tu byli rádi častěji, tatko, ale práce, práce, práce...* Tak žvanili ostatní příbuzní, když přijeli oprášit své staříky a stáhnout je o peníze. Jenže doktoři, vrchní i sestry, všichni věděli, že je Michal Kámen jinej kofr. Nežvanil na matinku, nešmejdil jí v šupletí kvůli pár stovkám. Platil jim dost na to, aby měla všeho dostatek a byla vždycky připravená na pár koleček parkem. Nachystaná u vchodu, usazená na lavičce a obalená dekou se sestrou za zády.

„Dobrý den, pane Kámen, jak se máte?“ úslušnost, uplacené úsměvy. Sestra pokaždé matce pomohla do vozíku a Michal ji tlačil po parku. Matka mohla chodit a doktor několikrát Michalovi naznačil, že by jí pohyb prospěl víc než sezení. Ale z představy, že se do něho matka zavěsí a on se s ní bude šourat kolem starobince, se Michalovi zvedal žaludek.

„Ne. Když přijedu, bude připravená na projížďku. Platím snad dost na to, abych si mohl říct, jak to bude...“ Schwálně mluvil s doktorem jako buran. Zabralo to. Doktor se vyděsil, že by ten bohatý debil mohl bábu přešibovat jinam. Příště dřepěla na vozíku vedle vchodu, jako by čekala na autobus. Sestra mu ji předala s nakyslým úsměvem a matce popřála *krásnoukrásnoukrásnou prochajdu, paní Kámenová*. Běž do prdele, odpověděl jí tehdy v duchu Michal. Příště na něho Prochajda vysílala úsměvy až na parkoviště. Asi proběhlo školení s názvem Babu Kámenovou nedáme, radši duši prodáme.

Michal kroužil s matkou parkem a ona se ho vyptávala na firmu, na děti, na dům. Odpovídal jí jednoslabičně nebo vůbec. Někdy si postěžovala, že by s ní měl víc mluvit.

„Měl bys mi vyprávět, jak se máš, co dělají děti a co Marcelka. Jsem moc ráda, že sis našel takový šikovný děvče, ta Karolína vůbec nebyla pro tebe, tu jsem neměla ráda,“ lichotila mu, a aniž by to tušila, zvedala mu tím mandle. Rozvod s Karolínou byla jeho největší chyba. Ba ne. Největší chyba byla myslet si, že je Jindra konečně v cajku.

Teď už za matkou nikdy nepojede. Podepsala mu prodej baráku, jeho velké vítězství. Vlastně byl kadet, žádný trapný konfiskáty penze, rovnou barák. Moje pomsta za Jindru, za zkurvenej život, kterej jsi nám připravila. Seru ti na barák, seru ti na prachy, matko. Ale tohle si zasloužíš. Shnij si tam sama. Bude jí dál platit všechny ty invalidní vozíky, švýcarské léky, masáže a relaxační dopoledne. Ale už ho tam neuvidí.

Tamhle v kůlně se taky často schovávali. Vůbec se pořád schovávali. Co si Michal pamatuje, Jindra byl pořád někde zalezlý. Ale ještě dřív než Jindru si pamatuje jeho křik. Jindra křičel často a Michala to lekalo a taky začal rvát. Potom ale přišla vždycky máma a řekla: „To nic, Mišánku, spinkej,“ a on spinkal.

Michal vzal za kliku, ale dveře dole drhly. Musel odkopnout dva drny, které se postavily dveřím do cesty, a až pak se mu povedlo kůlnu otevřít. Udivilo ho, že musel sehnout hlavu, aby vešel, a pomyslel si, že je to asi dávno, co tu byl naposledy. Sedl si na plechovou bednu a rozhlédl se kolem. Na háku visela houpačka, ale vůbec si nepamatoval, že by ji měli někdy pověšenou. Regál plný plechovek

od barev. Nechal je tu po rozvodu otec, a vždycky když přišel pro Michala, ztropila matka scénu, že má vyklidit kůlnu. Nikdy to neudělal. Vždycky stál venku a čekal, až Michal vyjde. Když ho večer vrátil, nacházel Michal Jindru sedět potmě na okně a v osvětlení z pouliční lampy bylo vidět, že má Jindra čerstvé modřiny. Michal nechtěl nechávat Jindru samotného a myslel si, že matka nebude bráchu tlouct, když vzal otec Jindru taky ven.

„Já bych ho vzal, ale ona ho nepustí, že není můj,“ odpovídal mu otec.

Michal se díval na plechovky a dumal, jak dlouho už je otec po smrti. Nevzpomněl si. Vlastně je to jedno. Vedle regálu stál kufr. Měl zrezlé zámky, ale stačilo vzít šroubovák z police a povolily. Nic zvláštního, jen krámy. Plesnivý notes ručně psaných receptů ještě po babičce, sáček s léky, alnagon, algena, sedolor. Ty si Michal pamatuje, matka je do sebe házela jako lentilky vždycky potom, když ztloukla Jindru. Přivazovala ho k noze stolu páskem od županu a řezala ho vařečkou. Jednou Michal vylezl z postýlky a viděl to na vlastní oči. Matka si asi myslela, že mu to bude jedno, ale nebylo. Měl Jindru rád a od té doby matku nenáviděl. Tenkrát se jí pověsil na ruku a ona místo Jindry praštila jeho. Rozbrečel se a Jindra brečel s ním. Sehnula se k němu, chtěla ho pohladit a říkala: „Já nechtěla, Mišánku...“

Uhnul jí, přelezl po čtyřech k bráchovi a snažil se rozvázat šňůru. Nešlo to. Byl ještě malý, bylo mu sotva pět a Jindrovi osm.

„Rozvaž ho,“ zařval na matku a ona poslechla. Od té doby se Michal od Jindry nehnul ani na krok, byli nerozluční

a matka se chovala k Jindrovi sice neurvale, ale málokdy se stalo, že by ho uhodila, a ke stolu ho už nikdy nepřivázala.

Zdalo se, že Jindra vůbec nepřemýšlí o tom, proč matka mlátí jeho a Michala ne. Upnul se na něho jako na svého ochránce a Michal, přestože byl mladší, pořád tahal Jindru z bryndy. I ve škole se ho zastával. Jednou vletěl mezi chumel kluků, kteří do Jindry strkali a pošklebovali se mu. *Tvuj brácha má větší kuráž než ty, srabe* a taky *Schovej se za bráchu, hrdino*, posmívali se Jindrovi, ale většinou ho nechávali být.

Mimo školu byli pořád spolu, a když šel Jindra na učňák, čekával na něho před základkou. Ale jak rostli, začal se Michal za Jindru stydět a čím dál častěji se vytrácel ze školy zadním vchodem. Když se blížil k domovu, nacházel Jindru sedět na zídce před domem. Jindra měl vždycky radost, když se sešli, a aby mu vydržela, prolézal s ním Michal keře a dívali se na ulici. Jenže to už si Michal připadal spíš jako zřízenec z blázince. Někdy ho Jindra překvapoval. Zamiloval se do ptáků a naučil se je všechny rozeznávat podle atlasu. Rád pozoroval ptáky na nebi a vydržel se dlouho dívat proti slunci. Michal mu říkal: „Neblbni, Jindro, zkazíš si oči,“ ale Jindra se smál. „Slunce je krásný, a nejkrásnější je, když je v úplňku...“

Michal viděl, že se Jindrova mysl čím dál častěji vydává po cestách, kterým nerozuměl. Matka si v té době už Jindry vůbec nevšímala a někdy Michalovi říkala: „Vždycky jsem věděla, že jednou bude mešuge. I tak je dost velkej na to, aby se o sebe postaral. Proč to děláš za něho? Proč si raději nenajdeš nějaké děvče?“ A často dodávala: „Já nemůžu za to, že je to trotl. Měla jsem ho zabalit a poslat

jeho fotrovi, jen kdybych věděla kam... Ale ty seš jinej, Mišánku, ty máš přece na víc než se tahat s takovým...”

Ano, máti, nemusel bych se s ním tahat, nebejt tebe, říkával jí často v duchu. Dávno pochopil, že jediný důvod, proč matka nestrčila Jindru do děcáku, byl, že se bála odsouzení. Co by tomu řekli v kanceláři? A tady v ulici? A tak se mstila. Zuřivě, potichu, nenávistně.

Jindra se pro Michala stával přítěží. Když šel Michal na střední, zakázal mu, aby na něho čekal před školou, a Jindra sedával na zídce, mával na něho z kůlny nebo z keřů na zahradě. Tou dobou už byl z učňáku venku, jen tak tak, že mu dali výuční list, a matka na něho ječela, aby si koukal okamžitě najít místo.

Michal se zařekl, že Jindru nechá, ať se postará sám, ale když se byl Jindra ptát, vyhazovali ho a matka dělala scény. Nakonec to Michal vzdal. Zašel za panem Vaněčkem, co jim kdysi zasklíval verandu a nechal tehdy Jindru, aby mu pomáhal tmelit okenní tabulky.

„Znával sem vašeho dědu, nebyl to špatnej chlap... já to s Jindrou zkusim,“ řekl sklenář Vaněček Michalovi a bylo znát, že ví o jejich rodině své. Jindra chodil do práce rád a zdálo se, že všechno bude dobré, když už jsou oba dospělí.

Já si fakt myslel, že až vyrosteme, bude všechno v pořádku, brácho, říkal Jindrovi i teď v duchu. Podíval se na hodinky. Sakra, kde ten Stejskal je. Tvrďne tady kvůli němu už skoro hodinu. Oknem kůlny bylo vidět, jak slunce vykukuje skrz mraky a nad zahradou přeletělo hejno vran, křídla lesklá jako černé uhlí. Viděl, jak malý Jindra klečí u toho okna a radostně mu ukazuje: „Podívej, Michale...”

vrány letí kolem slunce. Zase je v úplňku. Je lepší než měsíc, protože je v úplňku pořád... je úplný, takže má úplně všechno. Podívej, Michale...“

Michal znovu zmáčkl poslední volané číslo.

„Pane Kámen. Už se blížím. Dejte mi tak půl hodky, nejvíc...“

„Prostě tu na vás čekám...“ štěkl Michal na závěr do telefonu. Proč mu vlastně voláš, debile, pomyslel si. Ani záhu si tím nezchladíš. Kdyby aspoň nebyla taková kosa. Ale v baráku není líp. Rok se tam netopí, okna jsou shnilý.

Už přes rok byla matka v domově. Z nemocnice ji po vyléčené zlomenině krčku odvezl přes její protesty rovnou do Rezidence Senior. Cha, rezidence. Poprvé viděl matku bezmocnou a ustrašenou. Stejný výraz vídal na Jindrově tváři, když byli malí. Jaks mohla, máti...

Když ji stěhoval, posadil ji dozadu a sledoval její výraz ve zpětném zrcátku. Dívala se z okýnka, otáčela se ve snaze dočíst název vesnice, kterou projížděli, a s každým přibývajícím kilometrem byla vyděšenější. Tohle je za Jindru, každý kilometr je jedna rána. Kdybych ti měl naložit stejně, objedeme zeměkouli, pomyslel si hořce a doufal, že Jindra už teď nepláče ze spaní.

Skoro každý den mu volal do ústavu a Jindra mu vyprávěl o Karlovi, o Zdeničce a o výletu do ZOO. Michal měl strach, že si Jindra v ústavu nezvykne, ale doktor ho ujišťoval, že takových pacientů mají víc a že Jindra by mohl svůj pokus kdykoliv zopakovat.

Michal pořád v duchu slyšel Vaněčka, jak na něho huláká do telefonu: „Proboha, pane Kámen, Jindra se mi tu podřezal.“ Michal si nejdřív myslel, že je to trochu větší

nehoda ve sklenářství. Jenže Vaněček to viděl, obě zápěstí rozpáraný jedním tahem a Jindra se smál, dokud neupadl, a Vaněčka málem ranila mrtvice. Michal poté na radu doktora z vinohradské psychiatrie nechal Jindru převézt do sanatoria v Hořejovicích.

Nebylo to pro něho veselé období. Aspoň kdyby nebyl takový pitomec a nerozvedl se s Karolínou. Karolína měla Jindru ráda, prohlížela si s ním jeho atlasy a občas mu koupila další. Marcele byl Jindra nepřijemný a vyhýbala se mu. Nepasoval jí do zdravého životního stylu. Byla buď ve fitku, nebo psala články o hubnutí a sestavovala jídelníčky tlustým a zoufalým bábám. Co na ní vlastně viděl? A co ona na něm? A co na nich budou vidět děti, až vyrostou? Je stejný, jako byl jeho otec? Nevěděl. Ale věděl, že čas, který dává firmě, je ve skutečnosti pouhá záminka, jak se vyhnout rodině.

Zahradou se plížila kočka, pod kůží jí hrály všechny svaly a nervy. Opatrně se přibližovala k vrabčákovi vyhřívajícím se v chudých paprscích. Ty bys ho nenechal sežrat, vid', brácho? Michal vstal a praštil do stěny kůlny. Vrabec sebou škulbl a uletěl.

Jindra byl ptáky úplně posedlý a nejraději je pozoroval proti slunci. Michal mu proto koupil sluneční brýle a Jindra je poslušně nosil. „Takhle se vydržíš dívat daleko dýl,“ vysvětloval mu Michal při poslední návštěvě, když mu přivezl úplně nové raybany. Jindra mu ukázal park, pozdravili několik pacientů.

„To jsou mí kamarádi,“ vykládal Jindra důležitě Michalovi. Sedli si na lavičku, Michal vyndal balíček a podal ho Jindrovi.

Jindra rozbil papír a otevřel knihu.

„Tenhle atlas ještě nemáš. Je hodně starej. Představ si, že všechno namaloval Karel Svoboda. Moc o něm nevim, ale dočetl jsem se, že byl malíř a zrovna na ptáky byl fakt machr...“ vykládal Jindrovi, který nábožně otáčel stránku po stránce a tiše se usmíval.

„Ahoj, Jindro,“ volala na něho holka v teplákách. Michalovi se líbila, ale Jindra ji nevnímal. Byl v ptačí říši.

„Proč máš tak rád ptáky, Jindro?“ zeptal se ho tehdy Michal.

„Protože mají křídla. Můžou uletět...“ usmál se Jindra. Michal mu chtěl ještě říct, že bude prodávat jejich dům, ale nakonec to neudělal. Ještě dlouho seděli na lavičce, Jindra si nasadil nové brýle, díval se do slunce a řekl Michalovi: „Slunce je v úplňku...“

„Co to je za zvláštní ujednání, pane Kámen?“ ptal se ho Stejskal poté, co se mu asi dvacetkrát omluvil za zpoždění.

„Co myslíte?“ odpověděl mu otázkou Michal, i když věděl dobře, na co se právník ptá.

„To s tím stolem, samozřejmě,“ upřesnil Stejskal svou otázkou. „Jak tam píšete, že v rámci prodeje bude z kuchyně vynesena stůl a spálen na zahradě. Tak přesně tohle mám na mysli, pane Kámen.“

„Co na tom není jasnýho? Prostě to tak chci. Bez toho žádná smlouva,“ odpověděl mu Michal a věděl, že Stejskal tohle bude dávat k lepšímu v právnickém klubu jako historiku ze života zbohatlického křupana, co při prodeji baráku pálí nábytek.

„To ano, tak to ano. Já jen... jestli to nemá nějaký význam, ale samozřejmě to s kupci dohodnu...“ odpověděl mu Stejskal a zeptal se: „Tak snad bychom mohli dovnitř?“

„No, co nám zbejvá, že jo,“ kývl Michal a vyndal z kapsy klíče. Odemkl a vešli na verandu. Tmel, který tak pečlivě Jindra jako malý utěšňoval s Vaněčkem, odpadával. Vystoupali po schodech, Stejskal klopýtł o rozviklanou dlaždici. Vešli do kuchyně a Michal ukázal prstem:

„Tenhle. Ihned po prodeji vynést, spálit a poslat mi fotky. Stačí mobilem.“

„Pane Kámen... a co kdybychom. Tedy, že bychom se vyhnuli tomuto odstavci a kupříkladu to provedli ihned?“

Michal se musel v duchu smát. Stejskal, akurátní právník, se stydí dát do smlouvy tuhle kravinu. Ale vlastně mu to myslí. Ježiš, já jsem blbej. Dyť má pravdu. Otevřel druhé křídlo dveří a řekl Stejskalovi:

„Máte pravdu, sakra. Tak to bafněte a dem s tím ven.“

Vynesli stůl doprostřed zahrady. Michal vešel do kůlny, prohrabal regál s barvami a našel flašku se zbytkem ředitla. Polil nohu sedřenou šňůrou od županu a chtěl škrtnout zapalovačem, ale Stejskal řekl:

„Tedy, pane Kámen, kdybyste už nic neměl, tak já bych raději...“

Michal se na Stejskala zašklebil. Najednou měl daleko lepší náladu.

„Jasně, tady máte klíče,“ sáhl do aktovky, „tajdle plnou moc, a až to bude hotový, dejte mi vědět.“ Podal Stejskalovi ruku. Tomu se zjevně ulevilo, a když odcházel ze zahrady, ještě se ve spěchu otočil, aby se podíval na Michala, jak stojí u hořícího stolu a dívá se do slunce.

Tohle je táborák pro tebe, brácho. Doktor říkal, že jsi jim utek a dlouho tě nemohli najít, zahrada kolem sanatoria je obrovská. Prej tě uviděli až lidi z chodníku. Zalezl sis za keře, vid? Jenže to nejde, takhle jen v pyžamu si prohlížet atlas. Kdyby se aspoň k zápalu plic nepřidala voda na plicích, jenže ona se přidala a tys prej už vůbec nechtěl... Nemohli nic dělat, Jindro, když jsi přestal bojovat. Promiň, kurva, promiň, že jsem tě zase neochránil. Slunce je v úplňku, brácho, můžeš letět.

► Danuše

Danuše Kámenová seděla na terase a snažila se neposlouchat Kubátovou a Neradovou. Zase ty jejich recepty. Obě mají místo mozku bábovku a místo ksichtu štrúdl. Řekne sestře, že musí volat Míšovi. A Míša musí zařídit, aby ji nedávali na terasu vedle těch dvou. Jedna kuchta horší než druhá. Tohle ona nemá zapotřebí.

Sice po operaci nemůže moc na nohy, rychle se unaví, i když má hůlku, ale pořád ještě má úroveň. A až Míša udělá tu rekonstrukci, tak se nastěhuje zpátky. Míša jí sice nic neřekne, ale ona ví, že ji jen tak škádlí. Míša jeden. Jen kdyby se tak nedřel. Naposledy tu byl, když mu podepisovala všechny ty papíry. Ani to pořádně nečetla, ale proč taky, on Míša ví nejlíp, jak se postarat. Kdyby jen neztrácel čas s tím... no, však víme. Je to blázen, Danuše to tvrdila od jeho narození. Pořád ho mít na krku. A přitom Danuše bývala krasavice, celá ulice se za ní otáčela. Co ulice, i když šla tancovat s Helenou, co měla mámu u mandlu, všichni se motali jen kolem ní a Helena klofala zbytky. Mandl taky není žádná výhra, že jo.

Jenže Danuše byla z baráku, jediná holka, navíc studovaná. Mamka s tatškou si jí hleděli, a když šla po maturitě do práce, táta jí sehnal flíček v kanceláři. Byla nejmladší a ostatní kolegyně na ni žárlily, to je snad jasné. Schválně pracovaly rychle, aby ona byla pořád pozadu, a taky měla nejhorší stůl a bolívalo ji od toho v zádech. Ale to nikoho nezajímalo. Proto odešla, ne proto, že jí *nevoněla práce*, jak tvrdila vedoucí Míšková. Možná že kdyby tam zůstala, nemusela potom lítat v maléru. Stačilo vlastně, kdyby jí dali lepší stůl, mrchy. Kdyby měla lepší stůl, nemusela se celý život vláčet s tím mešuge. A teď ho má na krku Míša.

Míša je zlatíčko. Jak přijel naposledy, řekla mu, že je ráda, že se rozvedl s Karolínou. To byla taková mrcha namyšlená, hubu pořád v knížkách, ani mu pořádně neuvěřila. Taky mu to řekla a pochválila mu Marcelku. On Míša ví, že má Danuše pravdu. Proto potom celou dobu mlčel, protože o tom přemýšlel. Je to hodný chlapec. Kdyby měla jen jeho, bylo by všechno jednodušší.

Čert jí tenkrát napískal, aby šla dělat do Pragoexportu. Ale kdo to měl vědět, že se to nakonec tak zvrtně, že jo. Nová práce se jí líbila. Tedy — hlavně se jí líbilo, že vyšla ven a byla na Václaváku. O polední pauze chodila očumovat střevice k Baťovi, a když bylo před výplatou a máti jí dala jen malou svačinu, skočila si na bramborový salát do Koruny. Nespěchala domů, ani když měla padla. Courala se od ocasu k Můstku a někdy šla pěšky až do Vršovic, teprve tam si sedala na tramvaj a nechala se dovézt na Zborov.

Jo, na Zborově. Tam stojí jejich dům. Nejlepší parcela v celé ulici. Danuše je moc šťastná, že Míša začne rekonstrukci. To budou všichni zírat, jak barák prokoukne.

Míša o tom nemluvil, ale určitě jí nechá udělat výtah, co jezdí na schodech. On ví, co je třeba, protože přesně ten samý dal udělat u sebe v práci pro jednoho mrzáka, co ho zaměstnává. No, mohl by si to odpustit, ale Míša už je takový. Dobrák. Někdy si ho dobírá a říká mu: ne nadarmo seš Kámen, ty všechno vydržíš a všechno zvládneš. To je její Míša. Ne jako ten parchant, co by jen visel všem na krku.

Měla to tenkrát tušit, když potkala Borovičku. Prý inženýr, teda ještě ne, ale brzy bude. Zlatý voči. Jak byla Danuše blbá, že mu naletěla. Přijel k nim do podniku a bál kolem ní, až jí zblblnul hlavu. Šlo to ráz na ráz.

Danuše byla poprvé v hotelu, Borovička objednal víno na pokoj a Danuši se skoro zatočila hlava. Bylo to jako v jednom filmu, na kterém byla s Helenou, jen tam za okny byly palmy, tady houkaly vlaky. Zůstala s Borovičkou do rána, a když odcházela, recepční se na ni podíval a ušklíbl se. V duchu na něho vyplázla jazyk, protože ona není nějaká hej počkej. Borovička byl její první a dokázal to ocenit, na jaře si ji totiž vezme a má ještě větší barák než oni. To bude máti zírat.

Někdo strčil Danuši do křesla a řekl: pardon, paní Kámenová. Samozřejmě Rajchl. Neumí chodit a neumí se chovat. Pardon, jako by to stačilo, myslela si Danuše, ale nahlas řekla: „Nic se nestalo, pane Rajchl.“ Dala si záležet, aby to znělo patřičně odměřeně.

On se jinak dědek rád vybavuje a na to není Danuše vůbec zvědavá. Ty jeho manšestráky. A ten svetr umolovaný. Rajchl nemá úroveň. Stejně jako jeho parchanti. Jezdí za ním pomalu obden a na celé léto si dědka odvezli na

chalupu. *Dědo, jak se máš? Dědo, dívej, Miládka tu má fotky z promoce.* Ječí to po celé terase a vůbec nerespektují jiné. Asi nemají co dělat, když jsou tu furt nakvartýrovaná celá famílie, jako by jim to tu patřilo. Míša je jiná klasa, ten nemá čas se pořád vybavovat. I když by jezdil rád daleko častěji, nemůže, protože má odpovědnost. I ona měla odpovědnost a postarala se, i když se jí nechtělo.

Psala Borovičkovi asi čtyřikrát, ale dopis se jí pokaždé vrátil a nemohla se přece ptát u nich v podniku. Hned by jim to bylo divné a posmívali by se jí. Nakonec jí u doktora řekli, že je pozdě. Nějak si to blbě spočítala nebo co a nevěděla, co má dělat. Řekla to máti a matka začala jednat. Zaskočila k jejímu vedoucímu, ale pochodila špatně. Borovička byl čerstvě přiřazený do rodiny ředitele brněnské pobočky a vedoucí důrazně poradil matce, aby nezkoušela Borovičku kontaktovat, že by to mohlo být hodnoceno jako vydírání, protože bůhví s kým se Danuše spustila.

Krátce nato bylo Danuši doporučeno, aby si u závodního lékaře vyjednala rizikové těhotenství. Danuše zůstala doma a matka ji pouštěla maximálně na zahradu a roztroubila po celé ulici, že se Danuše provdala, ale že ženich musel nutně odjet na dlouhou služební cestu. Nikdo jim to nesežral, ale doma dělali, že je to pravda. Danuše se občas přistihla, jak myslí na Borovičku jako na někoho, kdo se jednoho dne objeví ve dveřích s kufrem polepeným cizojazyčnými nálepkami, jako to viděla ve filmu s Marvanem. Jen kdyby jí nerostlo břicho. Nenáviděla to cizí dítě v sobě. Ze zahrady se dívala, jak holky chodí po ulici a pak se jí ztratí za rohem. Určitě jdou na tramvaj, jedou tancovat nebo do kina.

Šla by někdy do kina. Filmy má ráda doteď. Musí Míšovi říct, aby ji vzal na nějaký film, sice tu má na pokoji svou televizi, ale to není ono. I tenkrát měla ráda filmy, ale máti ji vůbec nepouštěla ven. A pak to přišlo. Strašné bolesti, myslela si, že ji ten v ní cupuje na kusy. Takové nelidské zacházení. Umínila si, že mu to všechno vrátí. Potom jí ho přinesli ukázat.

„Podívejte, maminko, úplně zdravej, krásnej chlapeček.“

Podívala se. Měl ksicht jako Borovička. Chtěla ho tam nechat, ale máti vyváděla, co by tomu řekli lidi. Lidi. Ale něco na tom bylo. Když už měli historku o služební cestě, tak co. Ať se máti stará. Danuše si naplánovala, že si najde práci a nechá Jindřicha matce. Jindřich. Matka ho pojmenovala po tátovi. Když Jindřich v noci řval, dávala si polštář na hlavu, dokud ho máti zase neuspala, a poslouchala, jak starý Jindřich nadává a dupe po kuchyni. Chtěli jste to, tak to máte, říkala jim v duchu, a hned jak to šlo, nastoupila v Mitasce do účtárny.

Máti s otcem se starali a lidi se přestali ptát, kdy se vrátí ženich z cest, a začali se dohadovat, komu z ulice je Jindřich podobný. Byly mu už dva roky, a kdykoliv viděl Danuši, začal rvát. Někdy se neudržela, zařvala na něho nebo do něho strčila, až upadl. Máti potom Jindřicha rychle odnášela a otec mlčel a vrtěl hlavou. Necháпали ji, vůbec nikdo ji nechápal. Kromě Standy Kámena. Standa dělal u nich šoféra. Veselý, ramenatý chlap, a jak dobře věděla z jeho lejster, nebyl ženatý. Danuše po něm pokukovala v jídelně, na dvoře a poprvé zatoužila po chlapovi.

Jo, Standa Kámen. Nebýt toho troťla, byl by s ní a s Míšou doteď. To je přece jasné. Protože se hádali jen a jen

kvůli němu. Parchant nevděčný to je, dělá ze sebe většího blázna, než je ve skutečnosti, aby se o něho Míša staral a neměl na ni čas.

Standa mu na to taky skočil. Dokonce jí říkal, aby nedělala mezi kluky rozdíly. Prý mezi kluky. Jaký tohle byl kluk. Věčně uřvaný, pořádně nemluvil, a když umřel Danuši otec a po něm i matka, přestal mluvit úplně. A Standa zase: jdi s nim někam k doktorovi. Jako by neměla dost práce s Mišánkem. Co se staráš, dyť ani neni tvůj, hádala se se Standou a přísahala by, že se jí ten parchant vysmíval do očí. Taky mu potom za to naložila, co si zasloužil. Řval, že vzbudil Mišánka, a ještě dostal přidáno.

Když vidí všechny ty povedené dětičky, co jezdí do domova, je ráda, že má Míšu. Ten po ní nechce její penzi, ještě jí tu platí krásné bydlení, než opraví jejich dům. Má se tu jako v hotelu. Však jí taky ty dvě bréci závidí. *Vy se máte, pani Kámenová. Takovej synáček. A jaký má auto.* A samozřejmě začnou hned rejpat: *A že vás někdy někam nevyveze... A že je takovej nemluvněj...* To se budete divit, až pro mě přijede a já se postěhuju zpátky! A vy budete sedět a samou závistí zapomenete, i k čemu je droždí.

Stejně se Standa odstěhoval, protože mešuge pořád řval. Kdyby s ním zůstala sama, klidně by ho utopila a šla do vězení. Jenže to nemohla, měla přece Mišánka. Hodný chlapec to je. Nikdy si nestěžoval, že se musí starat o takového trotha bláznivého. Odmala se na Mišánka lepil a Danuše dobře ví, že se Mišánek o něho staral, aby jí ulevil. Prý je teď trotl v blázinci. Taky tam patří, aspoň nikomu nic neudělá. Mišánek za ním jezdí, aby se neřeklo, ale určitě ne tak často jako za ní. Je to hodný chlapec.

Venku se stmívalo a začalo být chladno. Danuše se chytila opěradla a druhou rukou se opřela o hůlku. Noha jí sice ještě bolela, ale pan doktor říkal, že musí trénovat. Pomalu a opatrně se Danuše vydala do jídelny a umínila si, že zítra řekne sestře, aby zavolala Míšovi, že už chodí, a zeptala se ho, kdy přijede. Za chvíli budou Vánoce a Danuše tuší, že pro ni Míša má velký dárek. Stěhování do krásného, opraveného domu s výtahem na schodišti.

Manželství pro čtyři

► Karla

Prásk! Rána, že se lejstra na nástěnce vznesla a zachrastila jako ve vichřici. Dunivou ozvěnu na chodbě doprovázely podpatky zvonící na staré dlažbě jako cimbál.

Karla počítala, kdy cimbál dorazí ke vchodovým dveřím, a když práskly i ty, nevědomky se přihrčila a otočila se k oknu, právě když Alice vyběhla na nádvoří. I cop, který skákal dívce po zádech, vypadal zuřivě. Před průcho-dem do ulice se Alice otočila a pohlédla nahoru. Karla uhnula od okna, ale ne dost rychle.

„Ty krávo... Ty stará krávo...“ zařvala Alice a nádvoří jí odpovědělo: ...áávo... auáá... áávo. Pár vteřin ještě hledala Karlu v okně, potom se prudce obrátila a vyběhla na ulici.

Karla slyšela, jak se zavírají okna ve vedlejších kancelářích, a nepochybovala ani na vteřinu, co se v nich bude dalších pár týdnů probírat. Bála se příštích dní, bála se svých pocitů a že se sesype, ale kromě toho cítila už jen strašlivou únavu. Svezla se na židli a opřela si loket o parapet. Alice. Jak je ta holka už velká, pomyslela si. *Mohla to být tvoje dcera, ty náno pitomá*, řekla si snad pomilionté.

A teď jsi pro ni stará kráva. Zabolelo ji celé tělo. Ne z nadávek, které na ni Alice před chvílí chrlila na celý archiv, ale z toho, že by mohla mít pravdu.

„...chudák máma, umřela stejně kvůli tobě... celý roky vědět, že to s tebou fotr táhne... nic nikomu neřekla, až když jsem vás viděla... sakra... to je k posrání, tohleto...“ Alici se zlomil hlas, rozplakala se a ještě víc ji to rozběsnilo. Dostala vztek, že ji Karla vidí brečet.

„Já tě nenávidím a nemysli si, že když máma umřela, že se k nám nacepš... řekla jsem tátovi jasně, buď já a Filip, nebo ta tvoje mrcha...“ Poslední slova zanikla v hlučném troubení do kapesníku. Jak je podobná tátovi, pomyslela si Karla a potichu řekla: „My jsme se rozešli... skončilo to.“

Alice se zarazila, ale vzápětí vyštěkla: „To nám není nic platný, to mělo skončit, než máma umřela. Teď už se ne dozví...“ Alice hodila hlavou, až jí cop přeletěl na záda a pár slz ukáplо na podlahu. Naposledy se podívala na Karlu a tu napadlo, že se zase podobá spíše matce. Teď je pryč a jen pár slz zasychá na parketách jako tečka za větou, poslední otočení klíčem, doslov v knize, kterou už nikdo nebude číst.

Karla se podívala přes dvůr. V několika protějších oknech ještě stáli ti, co sledovali výstup na nádvoří. Macháčková s Brychovou držely v rukou hrnky a nebylo pochyb, že je Karlin vztah s Oldřichem začal znovu zajímat. Karla se podívala na druhý parapet v kanceláři. Seděla tam, houkala nohama a náramně dobře se bavila. Karla by přísahalala, že Lucie byla na Alici pyšná. *Taky bych byla, kdybych měla takovou dceru*, vzdychla si Karla. Takových let to spolu táhneme, promluvila v duchu k Lucii na prázdném parapetu.

Karla poznala Oldřicha v posledním ročníku knihovnické školy, bylo jí necelých dvacet, jemu o pět víc, zrovna se vyučil inženýrem, jak se sám sobě posmíval. Zamilovali se a Oldřich představil Karlu rodičům. Učitelský pár před penzí, byt na Vinohradech, nedělní bábovka, společná procházka Riegrovými sady a smích, když se vodítko jejich jezevčíka zamotalo Karle kolem nohou.

Karla byla šťastná a vyděšená. Oldřich chtěl znát její rodinu. Dvoupokoják na Smíchově na pavlači, matka, sestra a Karla, všechny tři žily v hrůze z otce. Matka se otce bála tak, že za babičkou do domova důchodců jezdila tajně.

„Co furt lezeš do toho smradlavýho starobince?“ řval na matku otec, když na to přišel. „Doma ti stojí práce, lajdáš po vejletech... a já to tady všecko živím!“ třískal pěstí do stolu i do kredence a matka se krčila bledá strachy u okna. Karla s Marií mu uhýbaly z cesty a nenáviděly ho. Za to, že zakázal matce chodit do práce, za rány, modřiny, ponižování a ostudu, kterou jim dělal po celé ulici. A do toho měla přivést Oldřicha? Oddalovala setkání a seznámila ho jen s Marií. Zašli tehdy do zlatnictví, kde sestra pracovala, a večer jí potom Marie řekla jakoby nic, že chodí se svým šéfem.

„Vždyť je ženatej!“ Karlu to strašně popudilo.

„Hele, to je moje věc... já nehodlám dopadnout jako máti...“ odsekla jí Marie.

„Každej neni jako otec...“ namítala Karla a poprvé ji zamrazilo z představy, že by mohla žít život jejich matky.

„To nejni, ale já to nebudu riskovat,“ řekla Marie a dodala: „Ty si vem svého Oldřicha a já si budu taky žít po svém...“

A pak se to stalo. Jedno jarní ráno je matka přišla vzbudit. Neudělala to od té doby, co začaly obě pracovat.

„Otec zemřel. Ve spánku, nic necítil...“ řekla téměř udiveně a usmívala se. Později Karlu mnohokrát napadlo, že za všechno mohl matčin úsměv. Strašný, šťastný úsměv. Usmívaly se to ráno všechny tři a usmívala se i babička, kterou přivezly na pohřeb a od té doby si ji vozily domů každý víkend. Karla se usmívala na Oldřicha, na pavlačový dům, na Marii, smála se na celý Smíchov, na celý svět. Předstivila Oldřicha matce a koncem léta se zasnoubili.

V zimě si byli vybrat ve zlatnictví u Marie prstýnky a Karla poprvé pocítila strach. Viděla zase matčin úsměv po otcově smrti, slyšela práskání dveřmi, otcův řev, cítila rány řemenem i to, jak se styděly s Marií jedna před druhou za pláč a modřiny.

„Po svatbě budeš už jenom moje...“ šeptal jí Oldřich zamilovaně do ucha, když jí zkoušel prstýnek.

„Budeš moje žena...“ opakoval jí šťastně.

„Jednou seš moje žena, tak budeš poslouchat,“ vybavilo se přitom Karle otcovo řvaní a měla za to na sebe vztek.

„Tak co, ségra, kdy pudeme vybrat na šaty?“ ptala se jí Marie a Karla vybuchla:

„Co pořád všichni máte? Proč mě do toho tak cpete?“

Marie s matkou hleděly zaraženě na dveře, kterými se Karla vypráskala do ložnice. Chvíli mlčely, až Marie řekla:

„Tak ti nevím, máti, ale mám dojem, že tohle nedopadne...“

„Nemaluj čerta na zeď, Oldřich je přece jinej, než byl táta...“ odpověděla matka, jako by věděla, co Karle nedá poslední týdny spát. Najednou se zdálo, že strach, který

uzamkly v urně na Motolském hřbitově, byl zase zpět. Jen Oldřich nic nevěděl.

„Jsem s tebou moc šťastnej, víš? Hele, kolik bys chtěla mít dětí?“ Oldřich se protáhl na posteli, a když viděl, jak Marie ztuhla, zasmál se a hodil po ní polštář. Ale ona se ani nepohnula a z břicha jí stoupal černý mrak děsu, až jí zaplnil celou hlavu. Děti. Budeš jen moje. Jsem s tebou šťastnej. Jako bych stála před popravčí četou, proletělo jí hlavou. Drkotaly jí zuby, když se slyšela říkat:

„Myslíš si, sakra, že automaticky chci to co ty? Kdes to vzal? Nikdy ses mě na nic neptal. Najednou svatba, děti, jako by se to rozumělo samo sebou...“ Karla skoro sípala a hrůza ze všeho, co Oldřich řekl, v ní zápasila se strachem, že ho ztratí. Dýchala, jako by se topila. Oldřich na ni zíral a jeho výraz se měnil, až přešel z naprostého úžasu do kamenné nehybnosti. Chvilí mlčel a potom promluvil:

„Nikdy jsem tě do ničeho nenutil, Karlo.“ Vstal z postele, podal jí kabát a kabelku a řekl ještě: „Měla bys raději jít, naši se stejně brzy vrátí...“

Nenabídl se, že ji doprovodí, a Karlu to urazilo. Najednou to nebyl Oldřich, kterého znala.

„Počkám, jak se rozmyslíš, Karlo, ale doprošovat se nebudu a taky nebudu čekat věčně.“ Otevřel jí dveře a ona beze slova vyšla k výtahu. Věděla, že se za ní dívá, ale neotočila se, a ještě než přijel výtah, slyšela, jak Oldřich zavřel dveře.

V příštích dnech se jí Oldřich neozval a Karle pořád zněla v hlavě jeho slova, že nebude čekat věčně. Tak to tedy ne, jí ultimáta nikdo dávat nebude, ona není jako máti.

Koncem týdne se jí zeptala Marie: